

Katedra právní teorie

Akademický rok 2004/2005

Zkušební okruhy z předmětu

SOCIOLOGIE PRÁVA

Zkoušející: Doc. JUDr. PhDr. Miloš Večeřa CSc., PhDr. Martina Urbanová, Ph.D., Mgr. Martin Škop

1. A) Sociologie, sociologický přístup, sociologismus.
B) Právo a autopoietický systém (Přibáň).
2. A) Sociologické vymezení práva a konceptualizace přístupu k právu.
B) Společenská efektivnost práva.
3. A) Koncepty sociální kontroly.
B) Pojem právní vědomí a jeho diferenciací.
4. A) Vymezení a předmět sociologie práva, přínos sociologie práva pro právní vědu a právní praxi.
B) Znalost práva.
5. A) Základní paradigmaty sociologického myšlení (funkcionalismus, teorie konfliktu a interpretativní sociologie).
B) Možnosti a meze práva, mínění o právu.
6. A) Sociální kontrola a sociální typy osobnosti.
B) Postoje k právu.
7. A) Zakladatelé sociologie a jejich vztah k právu (Comte, Marx aj.).
B) Pojem sociální komunikace.
8. A) Naturalistický a psychologický přístup k sociální realitě.
B) Právní komunikace.
9. A) Pojem státu a základní typy (modely) moderního státu.
B) Právo - právní vědomí - právní chování.
10. A) Stát a společnost, pojem občanské společnosti.
B) Deskripce a analýza právního chování.
11. A) Sociální role moderního státu a vymezení pojmu sociální stát.
B) Funkce práva.
12. A) Česká sociologie práva, Bláhův pojem práva a jeho kořenů.
B) Zdravý rozum versus sociologické poznání (Spencer, Berger).
13. A) Sociologie jako věda o sociálním jednání (Weber).
B) Vymezení sociologického výzkumu.
14. A) Biologické základy sociálního života, etologie a sociobiologie.
B) Metody a procedury sociologického výzkumu.
15. A) Biologická a sociokulturní determinace lidského chování.
B) Techniky sociologického výzkumu.
16. A) Společenské vztahy a jejich základní dimenze.
B) Problematika měření v sociologii.

17. A) Teorie sociální interakce a definice sociální situace.
B) Fáze sociologického výzkumu.
18. A) Právo jako prvek kultury.
B) Vybrané druhy sociologických metod a technik (sociometrie a sociotechnika).
19. A) Sociální subkultury a kontrakultury (R. Girtler).
B) Empirické sociální výzkumy v Anglii.
20. A) Sociokulturní systém a jeho změny.
B) Sociálně hygienický směr ve Francii.
21. A) Enkulturační a akulturační sociokulturního systému.
B) Empirická sociologie.
22. A) Základní činitele enkulturační a úroveň právní socializace.
B) Normativní řád, sociální norma, klasifikace a zdroje norem.
23. A) Pojem sociální deviace.
B) Normativní očekávání a sociální role.
24. A) Teorie sociální deviace.
B) Právo a morální normy.
25. A) Sociální kontrola a právo jako nástroj sociální kontroly.
B) Právo a zvykové a náboženské normy.
26. A) Sociální stratifikace, sociální mobilita, prestiž právního povolání.
B) Sociální instituce.
27. A) Teorie sociální směny.
B) Bláhův pojem práva a jeho kořenů.
28. A) Sociální anomie, měření anomie.
B) Typy práva ve vztahu k sociální solidaritě (Durkheim).
29. A) Sociální jednání a sociální hodnoty.
B) Právo a mravnost u E. Chalupného.
30. A) Institucionalizace sociálního chování.
B) Sorokinova ideační a senzitivní právní soustava
31. A) Ritualizace sociálního chování.
B) Sociální inženýrství a právní politika (Podgórecki).
32. A) Nezamýšlené důsledky sociálního jednání.
B) Sociologický přístup v právní vědě (Ehrlich).
33. A) Sociálně psychologické pojetí normality.
B) Teorie volného práva a zájmové jurisprudence.
34. A) Sociotechnika a právo.
B) Sociologická jurisprudence, americký právní realismus, behaviorální jurisprudence.

Podkladem pro přípravu ke zkoušce jsou přednášky, seminární cvičení a literatura:

1. Večeřa, M., Urbanová, M.: Základy sociologie práva, Doplněk, Brno 1996
2. Večeřa, M., Urbanová, M.: Sociologie práva v textech, MU, Brno 1998
3. Večeřa, M.: Teorie sociálního státu, MU, Brno 1995
4. Urbanová, M.: Sociální kontrola a právo, MU, Brno 1998
5. Keller, J.: Úvod do sociologie, Slon, Praha 1997